

Fåglar i Södra Vätterbygden 3 - 2015

Jönköpings Fågelklubb

Tidskrift utgiven av:

Jönköpings Fågelklubb
Lyckås15, 561 92 Huskvarna

Hemsida:

www.jonkopingsfagelklubb.se

Ansvarig utgivare:

Anders Söderlund

Redaktion:

Jan Blomquist, Björn Merzell och Anders Söderlund

Redaktionsadress:

Öland, 563 93 Gränna, tel 0390-510 34
e-post anders@khs.se

Styrelse i Jönköpings Fågelklubb**Ordförande:**

Leif Jansson, tel. 036-163148
e-post leif036@gmail.com

Sekreterare:

Leif Thörne, 036-128164
e-post leif.k.thorne@gmail.com

Kassör och medlemsregister:

Jan Blomquist, tel. 036-138142
e-post jan.blomqvist68@gmail.com

Övriga:

Andreas Joakimson, tel. 073-3814911
e-post andreas@ungtro.com

Olof Karlsson, tel. 036-142111
e-post ok@iml.se

Ingemar Öjhage, 036-92445
e-post ingemar.ojhage@mio.se

Fredrik Litsgård tel: 076-1750304
e-post fredrik@ecocom.se

Barbro Falk tel: 0708-927811
e-post falk.barbro@telia.com

Karin Enquist tel: 072-5224555
e-post karin.enquist@hotmail.com

Jönköpings Fågelklubb är en ideell förening med ett övergripande mål att främja kunskapen om fågelfaunan och skyddet av dess livsmiljöer i södra Vätterbygden. Klubben är ansluten till Sveriges Ornitologiska Förening BirdLife Sverige.

Klubben förverkligar detta genom att

- anordna sammankomster, exkursioner och kurser
- verka för att, hos allmänheten, väcka och underhålla intresse för fågelfaunan och fåglarnas livsbetingelser.
- arbeta med ornitologiska undersökningar och dokumentation av fågelfaunan.
- bistå myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.
- sprida information till medlemmar och allmänheten om fåglar och deras livsmiljöer.

Klubbens verksamhetsområde omfattar Jönköping, Habo och Mullsjö kommun.

Medlemsavgifter 2015:

Ungdom t.o.m. 25 år 100:-

Äldre än 25 år 150:-

Hela familjen 200:-

Insättes på Jönköpings Fågelklubbs bankgiro 5253-4757, glöm inte att ange avsändare.

Omslagsbild framsida: Rallhäger, foto Per-Eric Svahn
Omslagsbild baksida: ung fjälllabbe, foto Jan Blomquist

Fåglar i Södra Vätterbygden 2014

Jan Blomquist

Denna fågelrapport är ett försök att tolka den stora mängd information av observerade fåglar från södra Vätterbygden (ca 25.000) som finns i rapportsystemet Svalan. Syftet är att ge en förenklad fyndbild av fågellivet i verksamhetsområdet. Sammanställningen är skriven med utgångspunkt att du som läsare har en viss lokalkännedom. Om någon lokal är obekant för dig kan du gå in på Svalan och ta fram observationen, markera lokalnamnet så får du som regel fram en kartbild.

Fågelrapporten från Jönköpings Fågelklubb omfattar fågellivet i Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner. Många fågelintresserade har som vanligt bidragit med material till rapporten samt lagt ner otaliga timmars ideellt arbete. Ett stort TACK till er alla samt till fotograferna som frikostigt delat med sig av sina bilder! För att underlätta sammanställningen av årsrapporten är det bra om alla som rapporterar sträckande fåglar anger start- och sluttid vid rapportering på Svalan. Detta behövs för att rapporten ska kunna användas och ge så relevanta sträckesiffror som möjligt de dagar det finns flera rapporter från samma område. Det är även till stor hjälp när jag ska bedöma vem som ska stå som upptäckare/referensperson till observationen.

Under året sågs 234 arter i södra Vätterbygden, Jönköping 233, Habo 180 och Mullsjö 125. Samtliga arter i rapporten som är granskade och godkända av Raritetskommittén (Rk) eller regionala rapportkommittén (rrk) är markerade med *. Arter markerade med [ ] är en ras/hybrid eller ”ej spontant förekommande art”.

Även i år sågs två riktigt tunga arter i verksamhetsområdet **vitnäbbad islom** och **rallhäger**. Ytterligare några av de mer ovanliga arterna som sågs var, rödhalsad gås, svartnäbbad islom, brun glada, stäpphök, ängshök, aftonfalk, tordmule, lundsångare och tallbit. Antalet sedda arter i södra Vätterbygden är därmed uppe i 314 arter. Fördelningen kommunvis samt för Visingsö av sedda arter, kan ses på klubbens hemsida under fliken listor, välj artlistor. Blåmarkerade arter på hemsidan ger även fynddata för de 20 första fynden.

Väder

Presenteras om inget annat anges som avvikelser från normala dyngsvärden.

Januari: Året inleddes mycket mildt i hela landet hos oss avslutades månaden med några grader lägre än normalt. Omkring 10 cm snö från den 12:e. Nederbörden var på normala nivåer.

Februari: Åter en mild månad med ca +5° överskott. Snöfritt från den 8:e. Totalt fick vi 50-75mm nederbörd vilket är något över medel. Den 15:e kom våren.

Mars: Temperaturmässigt oförändrat. Nederbörd 25 mm eller 75% normalmängden för månaden.

April: Ganska normal inledning men den 6-7 kom ett rejält varmluftsinsbrott liksom vid slutet av månaden. Regn 25 mm eller 75%.

Maj: Som helhet en kall månad men perioden 16-26 värmdes. Totalt 50 mm regn vilket är normala mängder för månaden.

Juni: Första 12 dagarna hade värmeöverskott därefter några grader under. Mycket regn främst i västra delen 150% mot normalt.

Juli: Högtrycksbetonad och med värmeöverskott i stort sett hela månaden. En riktig semester månad med lite regn. Denna vädertyp är synonymt med låga sträcksiffror för vadare vilket avspeglas i årets rapport.

Augusti: Första tredjedelen varm sen någon grad under medelvärde. Nederbördsrikt med stora variationer, lokalt 150-300%.

September: Temperatur växlande men nära normalvärden. I vår region fick vi förhållandevis mycket regn 75-100 mm.

Oktober: Normal temperatur men med varmare avslutning. Nederbörd mindre än normalt.

November: Var varmare än normalt men med få soltimmar och lite nederbörd.

December: Varmare än normalt men från 25-29 rejält kallt. Vid lucia kom första snön 20 cm mest i landet som snabbt försvann men vid årets slut åter snötäckt. Stormen Alexander passerade den 12:e

OBSERVATIONER 2014

Knölsvan

Cygnus olor

Häckning. Vättern, Vistakulle 4 pull 19.4 (John Ljungqvist, Elin Strandberg). Munksjön 2 pull 25.4 (Anders Åhlund). Strömsbergsdammen bobygge 17.4 den 26.5 ses 6 pull som reduceras till 2 den 19.6 men även dessa försvinner (Per-Olof Gäddin m fl). Granarpssjön 3 pull 12.6 (Per-eric Svahn). Landsjön 2 par minst 3 pull men inga flygga ungar (Björn Merzell). Åsaviken, Ören 4 pull 8.6 (Martin Oomen, Maria Dillström). Kanske två extremt tidiga och en tidig häckning samt en sen nämligen Kråkö, Bunn 4 ganska små ungar 14.9 (Magnus Blom). Möjligen gjordes ytterligare några häckningsförsök men inga rapporter tyder på att det blev några flygga ungar i verksamhetsområdet. Det är känt att svanar kan förflytta sig långt från boplatsen med små ungar. Ett tänkbart scenario kan vara att den tidiga häckningen skett i Landsjön, fåglarna har blivit störda och vandrat till Vättern med sina fyra ungar. Möjligen är det två av dessa som ses i Munksjön 6 dagar senare än att vi haft två rekordtidiga häckningar.

Fakta: ruvningstid ca 35 dagar, flygga efter 120 dagar och normal äggläggningstid uppges till 6.5-9.6

Vinter. Som mest rastade 1.335 ex i södra Vättern 17.1 (Peter Berglin m fl). Den 18.1 rastade 1.150 och 400 sågs str S (Jan Blomquist, Jan-Erik Henriksson m fl). 450 ex 30.12 (Anders Åhlund). 800 ex 31.12 (Gunnar Rosqvist).

Mindre sångsvan

Cygnus columbianus

Vår. 1 ex str N Ryfors 8.3 (Jan-Åke Gustafsson). 3 ex Veda våtmark, Lekeryd 29.3 (Toni Hermansson m fl).

Höst. 5-8 ex Fredstorp, Dumme mosse 5.10-18.11 (Gustav Ivarsson m fl). Abisko 1 ex str 16.10 (Jan Blomquist m fl). Erstadkärr 12 ex str S 21.10 och 1 ex str S 24.10 båda (Rüdiger Kasche).

Sångsvan

Cygnus cygnus

Häckning. Arten är dåligt rapporterad men första ruvningen konstaterades 12.4 på södra Dumme mosse (Harald Wigstrand). Lokaler med rapporterade kläckta ungar 5 Riddesberg, 4 Tranebo och 4 Landsjön.

Rastare. Som mest 200 ex Fredstorp, Dumme mosse 11.11 (Leif Jansson).

Sädgås

Anser fabalis

Mindre antal drog mot söder i januari men redan 20.2 vände sträcket åter mot norr och hela 670 ex passerade Tranebo 22.2 (Håkan Ydregården m fl)
Genom södra Vättern sträckte 455 ex mellan 30.9-25.12.

[Tundrasädgås]

Anser fabalis rossicus

Ett ex Landsjön 5.2 (Peter Berglin). 2 ex Visingsö 21-25.2 (Rüdiger Kasche m fl). 1 ex Veda våtmark, Lekeryd 16-17.3 (Gustav Ivarsson m fl). 1 ex Fredstorp, Dumme mosse 7.10 (Jan Blomquist). 1 ex 9.10 och 2 ex 23.10 Visingsö (Rüdiger Kasche). Hela 50 ex rastade vid Tranebo 2.11 (Jan-Erik Henriksson).

Spetsbergsgås

Anser brachyrhynchus

Vår. Det gjordes 5 observationer av 6 fåglar 22.2-17.5.

Höst. Från 23.9-26.11 sågs 128 ex av dessa rastade 44 ex vid Fredstorp, Dumme mosse 6.11-17.11.

Bläsgås

Anser albifrons

Vinter. Mellan 21-25.2 fanns upp till 17 ex på Visingsö (Rüdiger Kasche m fl). Vid Tranebo sågs 2+3 ex 21-22.2 (Håkan Ydregården m fl). Under tiden 7.10-20.12 sågs 1-20 rastande fåglar främst på Visingsö och Fredstorp, Dumme mosse men även vid Landsjön, Tovrida och Gigeryd.

Höst. Genom södra Vättern sträckte 44 ex med en fin flock på 35 ex den 6.10 (Per Sjöstrand m fl).

Grågås

Anser anser

I år fanns ett mindre antal övervintrande gäss i området. Redan i mitten av februari sågs mindre flockar dra mot norr. De första ungarna sågs i Bet, Bottnaryd 21.4 (Anders Staaf, Carina Berg).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 6.438 ex mellan 30.9-25.12. Högsta notering 2.460 18.10 (Martin Widén).

[Stripgås]

Anser indicus

1 ex uppehöll sig främst vid Erstadkärr 16.6-21.8 där den ruggade under juli månad tillsammans med övriga gäss (Rüdiger Kasche m fl).

Prutgås

Branta bernicla

Första och sista obs. 1 ex Sandudden, Visingsö 18.5 (Gustav Ivarsson). 1 ex Ed, Visingsö 31.10 (Rüdiger Kasche).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 571 ex under tiden 21.9-23.10. Bästa dag var 23.9 med 406 ex.

*Rödhalssad gås

Branta ruficollis

1 ex Erstadkärr 22.3-2.4 (*Martin Widén, Rüdiger Kasche m fl).

Det var första observationen i länet av denna trevliga lilla gås.

Vitkindad gås

Branta leucopsis

På Visingsö. Paren på plats men inga ungar sedda. Rastande fåglar maxantal. Mars-april 90 ex, maj 40ex, juni-september 125 ex. Den 21.10 hade antalet ökat till 950 ex och den 17.11 hela 1.500 ex. Under december minskade antalet från 500 till 300 den 23.12 då gässen lämnade ön.

Höst. Genom södra Vättern sträckte rekordartat 5.183 ex 1.10-23.11 med bästa dag 2.061 ex den 16.10. Även 14.10 741ex och 15.10 660 ex samt 30.10 med 925 ex var mycket bra dagar. Årssumman kunde blivit minst 583 ex högre om vi fått med dom som rastade på Visingsö men som osedda passerade södra Vättern. Tidigare högsta årssumma var 2.700 ex från 2007.

[Vitkindad gås x Kanadagås]

Branta leucopsis x canadensis

För tredje året kommer dessa 75-90 hybrider till Erstadkärret för att rugga. Varifrån de kommer är okänt men de anländer ganska koncentrerat i mitten av juni för att rugga. I år var de flesta kvar fram till 20.9 (Rüdiger Kasche m fl). Med tanke på många av dessa hybriders utseende bör man nog vara mycket försiktig med artbestämning av de små raserna av kanadagås.

Rödhalsad gås, foto Per-Eric Svahn

Gravand

Tadorna tadorna

Visingsö. De första 2 hanarna anlände 1.3 och sista honan och 1 1K fågel var kvar till 12.8 (Rüdiger Kasche). Som mest sågs 80 ex 18.3. En bedömning är att beståndet på ön består av ca 10-20 revirhävande par samt 20-30 ej etablerade fåglar. Här kan nog brist på lämpliga boplatser spela in. Minst 6 av paren producerade 30-40 flygga ungar samt ett okänt antal som blev havsön-, kråk- eller trutmat.

Bläsand

Anas penelope

Vinter. Några vinterfynd bl a 1 långstannande hona i Liljeholmskanalen 1.1-7.3 (Jan-Erik Henriksson m fl) egentligen kvar sedan 24.11 2013.

Höst. Genom södra Vättern sträckte 8.498 ex mellan 19.7-16.11. Bästa dag 23.9 med 2.332 fåglar.

Snatтерand

Anas strepera

Första och sista obs. 1 par Landsjön 24.2 (Jan Blomquist m fl). 3 ex Rocksjön 13.12 (Per Sjöstrand).

Kricka

Anas crecca

Första och sista obs. 3 ex Erstadkärret 18.2 (Åke Ankarberg). 2 ex Landsjön 24.12 (Björn Merckell).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 1.922 ex 19.7-1.11. Bästa dag 16.8 320 ex.

Stjärtand

Anas acuta

Första och sista obs. Erstadkärret 2 ex 14.3 samt 2.11 (Rüdiger Kasche).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 697 ex 19.7-26.10. Som mest 300 ex 8.9.

Årta

Anas querquedula

Par har setts i lämplig häckmiljö i Veda våtmark i Lekeryd, Landsjön och Erstadkärret. Tidsmässigt var uppträdandet i Erstadkärret mest intressant men ingen häckning kunde konstateras.

Skedand

Anas clypeata

Första och sista obs. 5 ex Erstadkärret 4.4 (Rüdiger Kasche). 1 ex Veda våtmark, Lekeryd 6.11 (Toni Hermansson).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 19 ex 29.8-16.10, som mest 5 ex 19.9.

Brunand

Aythya ferina

Vinterfynd. Arten är fåtalig i området men en hona med förkärlek till Visingsö hamn bör omnämnas. Den anlände 10.11 2013 och var kvar till 9.2 för att troligen åter vara på plats 27.10 och året ut.

Bergand

Aythya marila

2 ex Talavid, Vättern 1.1-8.1 (Jan-Erik Henriksson m fl). 2 ex Abisko 16.8 (Gustav Ivarsson).
1 ex Landsjön 2.9 (Daniel Steen). 2-4 ex södra Vättern 12-31.10 (Martin Widén m fl). 3 ex Visingsö 29.11 (Martin Widén).

Ejder

Somateria mollissima

Svårt att bedöma antal fåglar då flera observationer gäller rastande fåglar som stannat olika länge och dessutom ofta är mycket rörliga.

Vår förslagsvis rör det sig om 30 ex 14.4-11.5.

Höst ca 18 ex 29.8-9.11.

Alfågel

Clangula hyemalis

3 ex södra Vättern 12-17.1 (Jan Blomquist m fl) och 7 ex Narbäcken 27.4 (Martin Widén). Under hösten 10.10-27.11 ca 23 ex. En lite udda obs 1 ex Fredstorps våtmark 16.11 (PerJonas Andersson, Gustav Ivarsson).

Sjööorre

Melanitta ngra

Vinter. Som mest 15 ex Abisko 15.1 (Peter Berglin).

Vår. Nordsträckande fåglar ca 100 ex 9.4-12.5.

Höst. Genom södra Vättern sträckte 3.180 ex 5.7-2.10, som mest 488 ex 23.9.

Svärta

Melanitta fusca

Vinter. Upp till 12 ex 1.11-24.3 liknande fyndbild från 25.11-28.12.

Höst. Genom södra Vättern sträckte 1.396 ex 6.7-23.11, bästa dag var 13.9 med 466 ex.

Salskrake

Mergellus albellus

Vinter. Rocksjön 1-2 hanar 2.1-18.1, 3-7 ex 3-25.12.

Vår. 10 rapporter och ca 17 ex. **Höst.** 7 rapporter och ca 16 fåglar.

Småskrake

Mergus serrator

Häckning. 5 pull Erstadviken 15.7, 4 pull Näs, Visingsö 22.7, 7 nyligen kläckta 22.8 Visingsö flygfält, 5 1K Kaptensbo och 3 1K Vidablick 22.8.

Järpe

Tetrastes bonasia

Järpen för ett undanskymt liv i våra skogar, så även i rapportsystemet. Råbyskogen är troligen den plats där den ses och eftersöks mest.

Tjäder

Tetrao urogallus

Tjäderförekomsten är inte lätt att utläsa från rapporterna på ”Svalan”. Därför används länsstyrelsens statistik från inventeringarna i Jönköpings län. Det syns inga signifikanta förändringar under de sista fem åren. Generellt är spelen små med endast i genomsnitt tre tuppar på de 49 besatta spelplatserna av 69 inventerade i länet.

Vaktel

Coturnix coturnix

Första spelande fågeln hördes 18.5 Åsa gård (Bob Lind). Flest rapporter finns från Landsjön-Siringe området med troligen 4-6 fåglar 21.5-1.8. Fåglar har även rapporterats från Kumlaby, Säby, Nyarp, Fredstorp, Björneberg, Klerebo och den sista hördes vid Ramsjöholm 1.8 (Toni Hermansson).

*Svartnäbbad islom

Gavia immer

En 2K+ fågel sågs över Jönköping 20.2 (Martin Oomen, Mats Thorin). Det är 5:e fyndet av denna art i verksamhetsområdet.

*Vitnäbbad islom

Gavia Adamsii

En ad fågel i sommarträkt rastade utanför Vidablick 18:10 (Håkan Ydregården m fl). Det dröjde till 25-27.10 då den åter upptäcktes vid Munkaskog, Habo (Sven V Johansson m fl). Fågeln sågs str S vid Vidablick 31.10 denna är ännu ej granskad av rrk (PerJonas Andersson, Henrik Blank). Trevligt med en snygg utfärgad fågel som 1:a fynd. Se även artikel i FiSV 1-2015

Smådopping

Tachybaptus ruficollis

Liljeholmskanalen 1 ex 1.11 2013-11.3 sågs på lokalen den 11 och 22.9 samt 24.10 och ses sedan stationärt från 1.11-31.12. 1 ex Veda våtmark, Lekeryd flera rapporter 14.8-6.11eventuellt samma fågel. Även noterad vid Fredstorps viltvatten, Rocksjön, Landsjön, Roestorpsgölen och Huskvarnaån vid Vapenvallen.

Gråhakedopping

Podiceps grisegena

Endast rapporterad från Vättern där det gjordes 60 observationer under tiden 3.1-27.11 mestadels enstaka fåglar. Men på Visingsö sågs hela 22 ex 18.4 och 44 ex 5.7 (båda Martin Widén). Högsta tidigare notering är 72 ex 25.9 1980.

Svarthakedopping

Podiceps auritus

Häckning. Fredstorp våtmark 1 par bobygge 12.5 (Leif Thörne). Rustorp 3 par som fick fram 3+1+1 unge 15.7 (Jan-Erik Henriksson). Hällestorp 3 par som fick 1 unge vardera. Ungarna kläcktes sista dagarna i juni till omkring 10.7. Små och sent kläckta kullar kan tyda på att omläggning har skett. (Jan Blomquist). Prinsasjöarna, Hökensås 2 par med 2 ungar vardera 12.6 (Thomas Fransson).

Svarthalsad dopping

Podiceps nigricollis

2 ex Landsjön 20.4 (Gunnar Rosqvist m fl). 2 ex Rocksjön 4.5 (Gustav Ivarsson m fl).

Storskarv

Phalacrocorax carbo

Höst. Genom södra Vättern sträckte endast 2.452 ex 19.7-24.12 bästa dag 23.8 293 ex.

Rördrom

Botaurus stellaris

Den första obsen gjordes i Framnäs, Ören 21.3 (John Ljungqvist). Rapporter tyder på att det varit 1-2 tutande fåglar i både Ören och Bunn. Eftersom de rapporterats tidigare år på lokalerna och att de hördes fram till mitten av maj i Ören och till början av juni i Bunn så kan inte häckning uteslutas.

Rallhäger

Ardeola ralloides

Ett ex Rocksjön 26.10-2.11 (Gunilla Trulsson, Donald Israelsson, Göran Nyqvist och många fler) Detta var 3:e fyndet i länet och 1:a i verksamhetsområdet. Fyndet är ännu ej behandlat av Rk Troligen blev denna fågel minst lika betittad och fotograferad som den Svartvingade gladan i Tranebo 2012. Se även artikel i FiSV 1-2015.

Ägretthäger

Egretta alba

Ett ex Rocksjön 30.10 (Thomas Bernhardsson m fl). Egentligen skulle rallhägern stå som upptäckare av sin större släkting.

*Svart stork

Ciconia nigra

1 ex str N Tovrida, Lekeryd 2.4 (Toni Hermansson). Det 8:e fyndet i södra Vätterbygden.

Bivråk

Pernis apivorus

Första och sista obs. Flera observationer den 11.5 högst antal 10 ex Dala, Järnsnäs (Johan Wallander). Den sista är rapporterad 24.9 Munkaskog, Habo (Sven V Johansson).

*Brun glada

Milvus migrans

1 2K+ tar höjd över Ölmstad 14.9 kl 12:40 och sträcker mot SV (Martin Widén). En timma senare passerar den Järabacken (Fredrik Litsgård, Gustav Ivarsson).

Röd glada

Milvus milvus

Första och sista obs. 1 ex Björneberg 23.2 (Håkan Ydregården). 1 ex Kivarp, Habo 7.9 (Lars Hansson). Det finns 48 rapporter men inga tecken tyder på att häckning förekommit i området.

Brun glada över Småländska marker; foto Jan Blomqvist

Havsörn

Haliaeetus albicilla

Äntligen har första för yngningen av havsörn (2 ungar) konstaterats i området. Sist det skedde var troligen på 1860-talet vid Gunnarsö.

Brun kärrhök

Circus aeruginosus

Första och sista obs. 1 ex 25.3 Högamålen, Gränna (Tomas Fasth) och Bunn (John Ljungqvist, Elin Strandberg). 1 sent ex Visingsö (Gunnar Gustafsson). **Häckning.** I år är endast 3 flygga ungar rapporterade från Åsaviken, Ören (Martin Oomen, Maria Dillström).

Blå kärrhök

Circus cyaneus

Första och sista obs. 1 ex Borgaviken, Visingsö 18.1 respektive 28.12 båda obsarna (Martin Widén, Rüdiger Kasche).

*Stäpphök

Circus macrourus

En 1K hane var stationär i Siringe, Skärstad 31.8-1.9 (*Rickard o Martin Widén m fl). 8:e fyndet i området.

*Ängshök

Circus pygargus

1 2K hona passerade Erstadkärret 29.6 (Martin Widén).

Ormvråk

Buteo buteo.

Vinter. Januari 15-20 ex på Visingsö och noterad på 12 lokaler på fastlandet. December oförändrat på Visingsö men halverat på fastlandet.

Höststräck. Högsta noteringar är 63 ex mot S 14.9 och 120 ex mot SV 14.10 båda noterade vid Dala, Järnsnäs (Johan Wallander).

Fjällvråk

Buteo lagopus

Vinter. Visingsö 4-6 ex januari och 8 ex december.

Höststräck. Fina dagssummor i våra trakter är 110 ex Abisko 16.10 och dagen efter räknades 63 ex vid Vidablick. Vista kulle har en tidigare högsta notering på 67 ex 1.10 1995

Kungsörn

Aquila chrysaetos

Vid Tranebo har man stora chanser att se örnar främst vår och höst. Frågan är när första häckningen bekräftas i verksamhetsområdet.

Fiskgjuse

Pandion haliaetus

Första och sista obs. 1 ex Järstorp 30.3 (Gustav Ivarsson). 1 ex Dala, Järnsnäs 14.10 (Johan Wallander).

Tornfalk

Falco tinnunculus

Häckning. Endast rapporterad från Åsa gård med 6 flygga ungar (Bob Lind). Märkligt att arten ska ha så svårt att etablera sig i verksamhetsområdet trots att många holkar är uppsatta i lämpliga biotoper.

*Aftonfalk

Falco vespertinus

1 1K fågel jagade insekter över Kanalgatan, Jönköping 14.9 (Fredrik Litsgård).

Stenfalk

Falco columbarius

Första och sista obs. 1 ex Fredstorp (Jan-Erik Henriksson) och 1 ex Saxarp, Mullsjö (Jan-Åke Gustafsson) båda 23.3. Ett ex Järstorp 2.11 (Gustav Ivarsson).

Lärkfalk

Falco subbuteo

Första och sista obs. 1 ex Öggestorp 26.4 (Mats Pettersson). 2 ex Fridhem, Örserum 20.9 (Martin Oomen, Maria Dillström).

Pilgrimsfalk

Falco peregrinus

Häckning. Troligtvis har det producerats flygga ungar i tre revir. 2 ungar ringmärktes i ett av dem. Det är med glädje man konstaterar att mötena med denna underbara fågel har ökat markant de senaste åren främst på sträcklokaler. Men även hisnande jakter över Jönköping har förekommit.

Småfläckig sumphöna

Porzana porzana

1 ex hördes i Tranebo 25-29.5 (PerJonas Andersson m fl).

Kornknarr

Crex crex

1 ex Vistavallen 20.5-8.6 (Andreas Joakimsson m fl). Uppgrännaområdet 1 ex 25.5-6.6 (Jörgen Hansson, Peter Berglin m fl). Skärstad kyrka 1 ex 25-26.5 (John Ljungqvist m fl). Drättinge 1 ex 24.5-5.6 (Björn Merckell m fl). Alviken, Gränna 1 ex 26.5-9.6 och Nyarp, Gränna 1 ex 2-9.6. (John Ljungqvist).

Rörhöna

Gallinula chloropus

Vinter. Ses vid Simsholmen, Munksjön, Rocksjön och Oset Huskvarna med upp till 3 ex.

Sothöna

Fulica atra

Vinter. Omkring 100 ex i januari främst vid Talavid troligen flyttade de flesta ca 75 ex av dessa över till Huskvarnasidan i februari. I Gränna hamn fanns vid samma tid upp till 15 ex. Låga antal i december fram till den siste i månaden då det helt plötsligt fanns 800 ex vid Talavid.

Trana

Grus grus

Första och sista obs. 1 ex Tovrida, Lekeryd 22.2 (Toni Hermansson). 2 ex Landsjön 2.11 (Martin Widén). Flest åtminstone 3.400 sträckte 14.10 Dala, Lekeryd (Johan Wallander).

Strandskata

Haematopus ostralegus

Första och sista obs. 1 ex Abisko 6.3 (Peter Berglin). 1 ex 23.9 Abisko (Björn Merckell).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 1.080 ex 6.7-23.9 med bästa dag 193 ex den 18.8. Nytt årsrekord för arten.

Skärfläcka

Recurvirostra avosetta

1 ex Erstadkärret 17-18.7 (Olle Karlsson m fl).

Mindre strandpipare

Charadrius dubius

Första och sista obs. 1 par Månsarp 30.3 (Per-eric Svahn). 1 ex Sandudden, Visingsö 16.8 (Jan Karlsson, Björn Johansson).

Större strandpipare

Charadrius hiaticula

Första och sista obs. 2 ex Erstadkärret 8.3 (Margareta Andermo, Inga-Maj Filipsson). 2 ex Erstadkärret 5.10 (Rüdiger Kasche).

Fjällpipare

Charadrius morinellus

1-3 ex Ed, Visingsö 7-10.5 (Martin Widén)

Kustpipare

Pluvialis squatarola

Höst. Genom södra Vättern sträckte 215 ex 30.7-6.10, bästa dag 131 ex 11.8.

Tofsvipa

Vanellus vanellus

Första och sista obs. 3 ex Erstadkärret 18.2 (Rüdiger Kasche). 1 ex Landsjön 21.12 (Martin Widén).

Kustsnäppa

Calidris canutus

På Visingsö sågs regelbundet mindre antal fåglar från 19.7-6.10

Höst. Genom södra Vättern sträckte 190 ex 30.7-23.8, bäst dag 74 ex 30.7.

Sandlöpare

Calidris alba

I Erstadkärret sågs minst 5 ex under tiden 19.7-25.8.

Spovsnäppa

Calidris ferruginea

Rastade främst i Erstadkärret mellan 8.7-11.9, som mest var det 11 ex.

*Skärnsnäppa

Calidris maritima

Tre ex sträckte S vid Borgaviken, Visingsö 28.9 (Rüdiger Kasche).

Kärrensnäppa

Calidris alpina

Första och sista obs. 1 ex Erstadkärret 22.3 (Martin Widén). 4 ex Erstadkärret 29.10 (Rüdiger Kasche).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 554 ex 30.7-7.10, bästa dag 23.8 med 183 ex.

Myrsnäppa

Limicola falcinellus

1 ex Erstadkärret 26-27.7 (Martin Widén m fl) samt 1 ex samma lokal 8.8 (Jan-Erik Henriksson).

Dvärgbeckasin

Lymnocyptes minimus

Ett spel hördes vid Gunnarsö, Dumme mosse 25.4 (Björn Merzell). Ytterligare ett vårfynd Landsjön 28.4 (Gunnar Rosqvist). 13 höstfynd 25.9-7.11 fördelade på Landsjön, Visingsö och Fredstorp.

Dubbelbeckasin

Gallinago media

1 ex Stickelösaviken, Landsjön 7.9 (Martin Widén).

Myrspov

Limosa lapponica

Första och sista obs. 1 ex Norra udden, Visingsö 15.4 (Erik Bergman, Harald Wigstrand). 1 ex Visingsö 3.9 (Rüdiger Kasche).

Höst. Genom södra Vättern sträckte 489 ex 20.7-24.8, flest 110 ex 4.8.

Småspov

Numenius phaeopus

Höst. Genom södra Vättern sträckte 104 ex 6.7-1.10, flest 28 ex 30.7.

Storspov

Numenius arquata

Höst. Genom södra Vättern sträckte 73 ex 18.6-6.9

Roskarl

Arenaria interpres

Visingsö fyra vårfynd 29.4-16.5 under tiden 17.7-26.8 sågs 4 1K fåglar.

Smalnäbbad simsnäppa

Phalaropus lobatus

1 1K Erstadkärret 2-12.9 och 1 ex 11.10 (Rüdiger Kasche, Martin Widén).

Bredstjärtad labb

Stercorarius pomarinus

Höst. Genom södra Vättern sträckte ca 28 ex 19.9-16.11.

Se även kommentar under Vättersträck för labbarna.

Kustlabb

Stercorarius parasiticus

Vår. 6 ex mot norr 26-27.4.

Höst. Genom södra Vättern sträckte ca 85 ex 11.8-6.10. Ny bästa dag 55 ex 22.9

(Håkan Ydregården, PerJonas Andersson, Leif Thörne). Tidigare högsta dagsnotering var 33 ex 18.9 1994.

Fjälllabb

Stercorarius longicaudus

1 ex Vidablick 27.9 (PerJonas Andersson, Peter Berglin, Fredrik Litsgård m fl).

Dvärgmås

Hydrocoloeus minutus

Visingsö. Första 4 fåglarna anlände 7.5 och ökade successivt till som mest 170 ex 20.7. I år var något som inte stämde för fåglarna lämnade Erstadkärret före 1.8 flera månader tidigare än normalt.

Höst. Genom södra Vättern sträckte endast 37 ex 28.7-14.12.

Skrammås

Chroicocephalus ridibundus

Häckning. I Erstadkärret sågs som mest 1200 fåglar 12.6. Drygt 100 par gick till häckning men högt vattenstånd dränkte bona och endast 10-talet ungar sågs på ön i år.

Höst. Genom södra Vättern sträckte 14.233 ex 30.6-2.11, bästa dag 3.580 ex 6.7. Näst högsta antal men 1992 års rekord med 20.105 ex är svårslaget.

Silltrut

Larus fuscus

1 ad Visingsö 7.5 (Rüdiger Kasche) 1 ad Rocksjön 8.5 (Björn Merkell) båda troligen av rasen intermedius. 1 ad Vidablick 13.5 (Håkan Ydregården). 1 ad Svedudden, Vg 20.7 (Sven V Johansson). 1 ad Abisko 31.8 (Jan-Erik Henriksson). 1 1K Visingsö 9.9 (Rüdiger Kasche). 1 ad och 11 1K Abisko 22.9 (Fredrik Litsgård m fl).

Tretåig mås

Rissa tridactyla

1 1K passerade Abisko 22.9 (Jan-Erik Henriksson).

***Småtärna**

Sternula albifrons

1 ad Erstadkärret 10.7 (*Rüdiger Kasche, Anders Berlin).

Skräntärna

Hydroprogne caspia

10 ex summerades på Visingsö 7.5-4.8 (Martin Widén m fl). 1 ex Rocksjön 11.5 (Gustav Ivarsson).

Svarttärna

Chlidonias niger

Vår. 5 ex 7.5-18.5 **Höst.** Endast 7 ex sedda 5.7-5.8.

Silvertärna

Sterna paradisaea

Höst. Genom södra Vättern sträckte 177 ex 6.7-11.9, bästa dag 9.8 med 55 ex.

Fisktärna

Sterna hirundo

Vår. Ett tidigt ex 9.4 Visingsö (Rüdiger Kasche). 200 ex str N Narbäcken 26.4 (Bob Lind). **Höst.** Genom södra Vättern sträckte 1.165 ex 6.7-13.9, bästa dag 186 ex 3.8.

***Tordmule**

Alca torda

1 ex Eklundshov, Vättern 11.1 (*Per-eric Svahn, Jan-Erik Henriksson m fl), 1 ex Talavid-Eklundshov, Vättern 25-27.4 samt 4.5 (Björn Merkell, Gunnar Rosqvist m fl). Rapporterade men ännu ej granskade 21.5 och 21.6.

Dessa observationer bedöms vara en individ som blir 3:e fyndet.

Ringduva

Columba palumbus

Höga sträckesiffror. 30.9 Vista kulle 10.110 ex (Björn Merkell). 7.740 ex Lekeryd (Toni Hermansson). Den 6.10 20.000 ex Norra Boarp, Gränna (Daniel Thell). 3.200 ex från Abisko och Vidablick (Per Sjöstrand).

Turkduva

Streptopelia decaocto

Jönköping omkring 8 revir, Habo som mest 11 ex och Mullsjö 2 ex.

Gök

Cuculus canorus

Första hördes vid Dumme mosse 28.4 (Margareta Andermo).

Berguv

Bubo bubo

Minst 2 kända revir i verksamhetsområdet och i ett av dem blev två ungar ringmärkta.

Jorduggla

Asio flammeus

1 ex Landsjön 14.5 (Anders Berlin). 1 ex Rocksjön 29.5 Mikael Svensson m fl). 1 ex Visingsö 2.11 (Rüdiger Kasche).

Pärluggla

Aegolius funereus

Låg aktivitet under våren hörd vid Tranebo, Gunnarsö, Ulvsmålen, Gigeryd, Gravsjö, Svarteskogen och 3 ex Tittebo.

Nattskärre

Caprimulgus europaeus

Flest spelande fåglar är rapporterade tiden 22.5-17.6 även 2 ex 29.7. Kommunvis fördelning Jönköping 25-30, Habo 9 och Mullsjö 7.

Tornseglare

Apus apus

Första och sista obs. 1 ex Rosenlundsfälten 8.5 (Björn Merzell). 1 ex Gränna 22.10 (Martin Widén).

Härfågel

Upupa epops

1 ex rastade vid Ekhagen 18.6 (Clas Hermansson).

Kungsfiskare

Alcedo atthis

Det har inkommit ca 100 rapporter från verksamhetsområdet. Fåglar har sett under hela året. Mest publika fåglarna är sedda vid Rocksjön, Vidablick, Röttle, Hovslätt och Habo-Munkaskog. Någon eller några föryngringar har skett. Nu är det bara att hoppas att vi får en mild vinter med isfria vattendrag som gynnar stammens tillväxt.

Göktyta

Jynx torquilla

Första och sista obs. 1 ex hörd Dalvik 20.4 (Jacob Carlzon). 1 ex hörd Gränna 14.7 (Nicklas Andersson).

Sånglärka

Alauda arvensis.

Första och sista obs. 2 ex str N Visingsö 11.2 (Rüdiger Kasche). Den 16.11 upprepas det samma, fast då sträcker de mot söder.

Backsvala

Riparia riparia

Första och sista obs. 6 ex Rosenlundsbankarna 26.4 (Jan Blomquist). 1 ex Erstadkärret 6.9 (Martin Widén).

Ladusvala

Hirundo rustica

Första och sista obs. 1 ex Gränna hamn 9.4 (Rüdiger Kasche). 1 ex Vista kulle 11.10 (Leif Thörne). En sen häckning på Visingsö där 4 ungar blev flygga omkring 19.9 (Rüdiger Kasche).

Hussvala

Delichon urbicum

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 18.4 (Martin Widén). 1 ex Bankeryd 24.9 (Lage Johansson).

Rödstrupig piplärka

Anthus cervinus

Visingsö. 2 ex 8.5 och 18.5 och omkring 20 ex 28.8-6.10. Har även noterats vid Landsjön, Järstorp och Älgabäckstryd med 1 ex vardera.

Skärpiplärka

Anthus petrosus

Vinter. 2 ex Domsand, Bankeryd 2.1 (Anders Albertson). 1 ex Gränna hamn 30.1 (Rüdiger Kasche). Visingsö 10-15 ex 12.3-19.4 och 50-75 ex 4.9-18.10.

Forsärla

Motacilla cinerea

Vinterfynd. 1 ex Simsholmen januari och december, 1 ex Oset, Huskvarna i december.

Sädesärla

Motacilla alba

Första och sista obs. 1 ex Munksjön 10.3 (Leif Thörne). 1 ex Skärstad 5.11 (Magnus Blom).

Sidensvans

Bombycilla garrulus

Har förekommit mycket sparsamt under vår och höst. Från mitten av januari till början februari kunde något större flockar ses vid äppelodlingarna i Gisebo, Gränna och på Visingsö. Som mest 1.180 ex Gränna fruktodling 19.1 (Martin Widén). Gisebo 500 ex 5.2 (Peter Berglin).

Strömstare

Cinclus cinclus

Den är rapporterad från 5 möjliga häckplatser i Jönköping och 1 från Mullsjö.

Näktergal

Luscinia luscinia

Hörd på minst 13 lokaler under tiden 10.5-15.6 alla belägna i östra delen av verksamhetsområdet.

Blåhake

Luscinia svecica

1 ex Barnarpssjön 10.5 (Thomas Rostedt). 1 hane Ed, Visingsö 13.5 (Rüdiger Kasche). 1 ex

ringmärktes 30.8 Dungen, Landsjön (Jan-Erik Henriksson möjligen samma fågel kvar till 2.9. 1 ex Jutaholm, Huskvarna 7.9 (Lars Hansson, Anette Magnusson). 1 ex Visingsö 11.9 (Rüdiger Kasche). 3 ex ringmärktes Dungen 13.9-19.9 (Jan-Erik Henriksson), en av fåglarna var kvar till 27.9.

Svart rödstjärt

Phoenicurus ochruros

1 hane Munksjöfabriken 24.3-23.5 (Bo Andersson m fl). 1 ex Lyckås, Landsjön 14.5-6.6 (Anders Berlin m fl). Trolig och möjlig häckning vid Beijers bygg och Skanska maskin 17-20.6 samt 19.8. Även sedd vid Klerebo, Jönköpings flygplats, Tenhults industriområde och 1 1K ringmärkt Dungen, Landsjön 12.7.

Rödstjärt

Phoenicurus phoenicurus

Första och sista obs. 1 ex Bankeryd 12.4 (Henrik Gustafsson). 1 ex Simsholmen, Jönköping 28.10 (Gustav Ivarsson).

Buskskvätta

Saxicola rubetra

Första och sista obs. 1 tidigt ex Åsa gård 19.4 (John Ljungqvist, Elin Strandberg). 1 ex Landsjön 14.9 (Björn Merzell).

Stenskvätta

Oenanthe oenanthe

Första och sista obs. 1 ex Ölmstad 6.4 (John Ljungqvist, Elin Strandberg). 1 ex Visingsö 8.11 sent fynd se fenologi (Martin Widén, Rüdiger Kasche).

Ringtrast

Turdus torquatus

Troligen minst 17 hanar och en hona i verksamhetsområdet 10.4-10.5.

Gräshoppsångare

Locustella naevia

Omkring 8 sjungande fåglar i Landsjö-Skärstadområdet samt 4 1K fåglar som ringmärktes i Dungen, Landsjön. Hörd mer tillfälligt på ytterligare 7 lokaler i Jönköpings kommun. Observationerna är gjorda 7.5-6.7 och ringmärkningarna gjordes 18.7-20.9

Flodsångare

Locustella fluviatilis

En stationär fågel i Dungen, Landsjön 1.6-11.6 även 1 1K fågel ringmärktes där 24.8. 1 ex Visingsö 22.5, 1 ex Alviken 30.5, 1 ex Nyarp, Gränna 2.6, 1 ex Uppgränna 11.6.

Kärrsångare

Acrocephalus palustris

Första och sista obs. 1 ex Sjogarp, Habo 18.5 (Anders Åhlund). 1 ex Dungen, Landsjön 18.5 och den 19.9 ringmärktes årets 41:a och sista kärrsångare (Jan-Erik Henriksson). I år finns totalt 143 rapporter på arten.

Trastsångare

Acrocephalus arundinaceus

1 ex Erstadkärret 7-9.5 (*Martin Widén, Rüdiger Kasche). 1 hane hördes Landsjön 27.5-2.6 (Daniel Steen m fl). 3 ex ringmärktes Landsjön 10.8 och 29.8 samt 7.9 (Jan-Erik Henriksson).

*Lundsångare

Phylloscopus trochiloides

Ett ex Herrängen, Visingsö 12.6 (Rüdiger Kasche).

*Talgasångare

Phylloscopus inornatus

En ringmärktes Eckern, Månsarp 2.10 (Per-eric Svahn). 1 ex Södra Jordstorp, Gränna 13-14.10. (Daniel och Rebecka Thell m fl). Ett ex ringmärktes Eckern, Månsarp 11.10 Per-eric Svahn. 1 ex Landsjön 9.11 (Per Sjöstrand).

Eckern tycks vara en riktig magnet för denna art med 3 ringmärkta av 4 fåglar.

Detta är tredje till sjätte fyndet.

Gransångare

Phylloscopus collybita

Första och sista obs. 1 ex Jönköping 14.3 (Per Sjöstrand). 1 ex Rocksjön 31.10 (Johan Södercrantz). Rekordtidigt se fenologi.

Lövsångare

Phylloscopus trochilus

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 14.4 (Rüdiger Kasche). 1 rekordsent ex i Tenhult 26.10 (Jimmy Beckevold). (Tidigare sista datum är 5.10 2009).

Mindre flugsnappare

Ficedula parva

En häckning med 2 pull Södra Jordstorp, Gränna 14.7 (Tomas Fasth).

Sjungande hanar hördes under tiden 11.5-14.6. 3 ex Ekskogen, Visingsö, 3-5 ex Röttle-Västanaå, 2 ex Strömsberg. Habo 1 hane vardera Tumbäck, Stora Kärr och Ekeberg. Mullsjö 1 hane Ryfors.

Svartvit flugsnappare

Ficedula hypoleuca

Första och sista obs. 1 ex 24.4 Visingsö (Rüdiger Karsche). 1 ex Ryd, Mulseryd 26.8 (Inga-Maj Filipsson) och 1 ex Visingsö (Rüdiger Kasche).

Skäggmes

Panurus biarmicus

1-4 ex stationära i Landsjön 26.1-9.6 sågs även fåtaligt och sporadiskt på lokalen 2.9-8.11. Talrikare vid Rocksjön där upp till 50 ex sågs 26.10-7.11, troligtvis fåglar på flyttning. Vid Eckern sågs 3 fåglar 17.10 (Per-Eric Svahn).

Taigasångare, foto Per-Eric Svahn

Pungmes

Remiz pendulinus

1 ad och 2 1K fåglar rastade Erstadkärret 6.7 (Martin Widén).

Sommargylling

Oriolus oriolus

1 hane hördes Strömsberg 23.5 (Erik Bergman). 1 ad hane sträckte mot N Tranebo 29.5 (Håkan Ydregården).

Törnskata

Lanius collurio

Första och sista obs. 1 ex Ekskogen, Visingsö 4.5 (Rüdiger Kasche). 1 ex Barnarps elstation 14.9 (Per Sjöstrand).

Varfågel

Lanius excubitor

Tranebofågeln var på plats 29.9 2013-15.4 kom åter 19.9 till årets slut. Monica och Roland Engstrand såg en fågel 4.5 på lokalen men den bedöms som genomsträckare då Tranebofågeln de tre senaste åren lämnat området 12-15.4. Rapporterad från ytterligare 15 lokaler där Landsjöfågeln är mest frekvent.

Råka

Corvus frugilegus

Häckning. Beståndet på Visingsö verkar stabilt med 60-75 par som fick ut 120-150 ungar (Rüdiger Kasche). Vinterbeståndet var så lågt som 30 ex i januari dock mer normalt 163 ex vid årets slut.

Steglits

Carduelis carduelis.

Arten rapporteras alltmör, hela 255 rapporter under hela året flera av dessa indikerar häckindicier. En stor flock på 64 fåglar sågs vid Bårarp, Jönköping 16.8 (Johan Claesson).

*Snösiska

Carduelis hornemanni

2 ex Borgaviken, Visingsö 24-25.1 (Peter Berglin, Rüdiger Kasche, Martin Widén).

Bändelkorsnäbb

Loxia leucoptera

Vår. Sågs främst i och omkring Dalvik med som mest 7 ex. Totalt sågs ca 20 ex 4.1-21.2 på 8 lokaler.

Höst. Flest 15 ex sågs i Stigbyområdet, Visingsö och Dalvik 6 ex. Totalt sågs ca 30 ex på 5 lokaler 1.8-31.12.

Rosenfink

Carpodacus erythrinus

Första och sista obs. 1 ex Tunnerstad, Visingsö (Åke Ankarberg) och 1 ex Narbäcken, Kleven (Henrik Gustafsson båda 17.5. 1 ex ringmärktes Landsjön 12.9 (Jan-Erik Henriksson).

Tallbit

Pinicola enucleator

1 hona på fågelmatning i Habo 25.1 (Arnold Liljegren).

Lappsparv

Calcarius lapponicus

På Visingsö sågs 1 ex vid 11 tillfällen 16.1-17.2, 2 ex 7.4-26.4 samt 1 ex 20.9-4.11 vid 5 tillfällen Rüdiger Kasche m fl). Förutom på Visingsö sågs 1 ex Granö, Ubbarp 5.4 (Thomas Rostedt). 1 ex Grästorps 28.4 (Daniel Steen).

Ortolansparv

Emberiza hortulana

1 hane Visingsö 2.5 (Thomas Rostedt).

Snösparv

Plectrophenax nivalis

Förekommer främst på Visingsö där man kan se små flockar på som mest upp till 50 ex under vår och höst.

Fenologi och senologi 1911-2014

Jan Blomquist

Eller som vi i dagligt tal säger ”när anländer fåglarna på våren och när försvinner de på hösten från verksamhetsområdet”. Det senare upplever åtminstone jag som vanskligare att komma ihåg att notera. Ibland är det ju också omöjligt att veta om en smålom i februari (en månad tidigare än normal ankomst) är en övervintrare i Vättern eller en rekordtidig vårflyttare. Denna problematik gäller för flera arter som regelbundet klarar övervintringar gynnsamma vintrar. Även en felaktig artbestämning kan ju också ställa till i statistiken under lång tid t ex ängs- och trädpiplärka och felaktig lätesbestämning av mindre hackspett och göktyta.

På klubbens hemsida under fliken LISTOR, fenologi hittar man det historiska materialet. Av de arter som vi följer där avviker i år nedanstående från det normala. Lättast att förklara är sena höstfynd vilket betyder att stenskvättan noterades 4 dagar senare än tidigare senaste notering. Ljungpiparen anlände rekordtidigt vilket syns i kolumnen tidigaste datum vilket är hela 20 dagar tidigare än normal. Normal ankomsttid står för den period en art brukar noteras som första datum sammanvägt under en längre period. Periodlängden varierar mellan arterna, jag har jämfört mot 1:a datumet i spannet.

Tidigare än normalt

Trana	- 11 dagar
Strandskata	- 4
Ljungpipare	- 20
Tofsvipa	- 7
Storspov	- 10
Fisktärna	- 16
Järnsparv	- 14
Rödstjärt	- 8
Dubbeltrast	- 12
Ärtsångare	- 3
Gransångare	- 16

Sena höstfynd

Stenskvätta	+ 4
Lövsångare	+ 21

Art	Tidigaste datum	Normal ankomsttid	Övervintring
Gravand	24.2.1998	5-15.3	Enstaka
Smålom	3.3.2012	25-30.3	Enstaka
Bivråk	20.4.1994	1-10.5	Nej
Fiskgjuse	24.3.93+02	25-31.3	Nej
Trana	9.2.1992	5-15.3	Två
Strandskata	5.3.1967	10-20.3	Nej
Ljungpipare	29.2.2008	10-20.3	Enstaka
Tofsvipa	-	25.2-10.3	Enstaka
Enkelbeckasin	2.3.2012	10-25.3	Nej
Morkulla	29.2.2008	10-20.3	Enstaka
Storspov	5.3.1961	20-31.3	Nej
Rödbena	25.3.2005	5-15.4	Nej
Skogssnäppa	16.3.2012	25-31.3	Nej
Grönben	14.4.2008	18-22.4	Nej
Drillsnäppa	24.3.1993	10-25.4	Nej
Fisktärna	3.4.2005	15-25.4	Nej
Gök	25.4.04+11	1-5.5	Nej
Tornseglare	19.4.2013	1-8.5	Nej
Göktyta	11.4.2012	20-25.4	Nej
Trädlärka	16.2.2003	10-25.3	En
Sånglärka	-	15.2-5.3	Regelbundet
Backsvala	15.4.2007	20-30.4	Nej
Ladusvala	30.3.1956	10-20.4	Nej
Hussvala	30.3.1956	20-25.4	Nej
Trädpiplärka	20.3.2000	15-20.4	Nej
Sädesärta	-	18-25.3	Flera
Näktergal	3.5.88+92+09	5-15.5	Nej
Rödstjärt	12.4.2014	20-28.4	Nej
Buskskvätta	18.4.1964	20-28.4	Nej
Stenskvätta	28.3.2010	1-10.4	Nej
Taltrast	7.3.1912	15-25.3	Enstaka
Rödvingetrast	10.3.2008	15-25.3	Enstaka
Gräshoppångare	3.5.2008	8-15.5	Nej
Sävsångare	24.4.2011	1-5.5	Nej
Kärrsångare	11.5.02+08	15-25.5	Nej
Rörsångare	22.4.2011	25-30.4	Nej
Härmsångare	6.5.2004	10-20.5	Nej
Ärtsångare	22.4.2014	25-30.4	Nej
Törnsångare	27.4.2009	1-10.5	Nej
Trädgårdssångare	28.4.2008	1-10.5	Nej
Svarthätta	-	10-20.4	Flera
Grönsångare	16.4.2007	20-25.4	Nej
Gransångare	14.3.2014	1-10.4	Enstaka
Lövsångare	31.3.1978	15-20.4	Nej
Grå flugsnappare	1.5.2009	5-10.5	Nej
Mindre flugsnappare	6.5.07+12	10-15.5	Nej

Sträcket genom Södra Vättern 2014

Jan Blomquist

Totalt har vi räknat sjöfågelsträcket genom södra Vättern i 25 år vilket har resulterat i 670.389 bokförda fåglar som ger ett årsgenomsnitt på 27.933. Under denna period är det tre år som verkligen sticker ut nämligen 1992 med 52.247 fåglar, 2013 med 45.928 sträckande fåglar och 2014 då fina 49.213 ex passerade södra Vättern. Det är två arter som står i särklass nämligen skrattmåsar med 151.093 och blåsänd 138.915. Grågåsen på tredje plats med sina 53.533 förtydligar hur dominerande de två förstnämnda arterna är. Årsrekordet 1992 beror till stor del på att 20.000 skrattmåsar och 9.000 fisktärnor noterades. Den mest dominerande arten 2014 är skrattmåsar med fina 14.233 ex och höga antal på främst gäss och änder. Mest framträdande 2013 var 10.000 grågäss och 8.760 storskarvar.

Medelvärde börjar också bli ganska användbart för att ge indikation på en arts uppträdande under sträckperioden. 2014 års mest signifikanta arter är skrattmåsar med +8.000, vitkindad gås med +4.300 och strandskatan med +650 ex mer än medelvärdet. Det är även relativt höga antal på de flesta sim- och dykänderna. Men tyvärr var det åter ett dåligt år för flertalet vadararter.

2014 hade vi ett bra labbsträck i Sverige och även vi i södra Vättern fick vår beskärda del av dessa spännande fåglar. Nedan kan årets förekomst jämföras mot några tidigare bra år.

År	Kustlabb	Fjälllabb	Bredstjärtad labb
1991	150	42	73
1992	32	16	29
1993	60	3	5
1994	146	48	24
1999	33	19	18
2007	76	35	4
2014	85	1	28

Vättersträck 1990 - 2014

Art	2014 antal	1990-2014 total antal	Medel antal/år	Tidsperiod	Bästa dag
Sädgås	455	20 095	837	30.9-25.12	0
Grågås	6 438	53 533	2 231	30.9-25.12	18.10
Vitkindad gås	5 183	19 587	816	1.10-23.11	16.10
Prutgås	571	17 853	744	21.9-23.10	23.9
Bläsand	8 498	138 915	5 788	19.7-16.11	23.9
Kricka	1 922	24 029	1 001	19.7-1.11	16.8
Stjärtand	697	18 049	752	19.7-26.10	8.9
Skedand	19	1 217	51	29.8-16.10	19.9
Sjöörrer	3 180	44 614	1 859	5.7-2-10	23.9
Svärta	1 396	20 896	871	6.7-23.11	13.9
Storskarv	2 452	38 623	1 609	19.7-24.12	23.8
Strandskata	1 080	9 950	415	6.7-23.9	18.8
Kustpipare	215	5 943	248	30.7-6.10	11.8
Kustsnäppa	190	7 523	313	30.7-23.8	30.7
Kärrensäppa	554	16 234	676	30.7-7.10	23.8
Myrspov	489	21 007	875	20.7-24.8	4.8
Småspov	104	1 802	75	6.7-1.10	30.7
Storspov	73	2 925	122	18.6-6.9	0
Kustlabb	85	896	37	11.8-6.10	22.9
Dvärgmås	37	2 635	110	28.7-14.12	0
Skrattmås	14 233	151 093	6 296	30.6-2.11	6.7
Fisktärna	1 165	49 934	2 081	6.7-13.9	3.8
Silvertärna	177	3 036	127	6.7-11.9	9.8
Summa	49 213	670 389	27 933		

Högsta sträcksiffrorna i Södra Vättern 1990 – 2014

Art	År	Antal	Dag	Antal
Sädgås	1994	2.644	2.11 1994	1.106
Grågås	2013	10.001	27.10 2000	4.988
Vitkindad gås	2014	5.183	10.11 2007	2.123
Prutgås	1992	3.796	29.9 1992	2.900
Bläsand	1991	13.600	11.9 2001	3.359
Kricka	1991	2.200	19.8 1991	509
Gräsand	1994	579	11.11 1994	516
Stjärtand	1995	2.540	1.9 1995	1.072
Skedand	1991	143	31.8 1997	85
Vigg	1990	417	30.9 1995	149
Sjörre	2008	4.461	11.9 2008	1.778
Svärta	1992	1.932	11.9 2011	826
Storskrake	1990	1.941	22.11 1990	1.941
Storskarv	2013	8.760	9.9 2008	766
Strandskata	2014	1.080	16.8 1991	361
Kustpipare	1993	1.456	4.8 1993	451
Kustsnäppa	1995	1.518	21.7 1995	1.159
Kärnsnäppa	1991	2.300	19.7 2009	686
Myrspov	2009	3.971	23.7 2009	1.363
Småspov	2010	231	21.7 1995	73
Storspov	2010	372	13.7 2010	104
Bredstjärtad labb	1991	73	22.9 1991	10
Kustlabb	1991	150	22.9 2014	55
Fjälllabb	1994	48	3.9 2007	26
Dvärgmås	1998	381	8.9 1998	90
Skrattmås	1992	20.105	22.7 1992	5.300
Fisktärna	1992	9.211	14.8 1992	880
Silvertärna	2009	698	30.7 2009	111

Kommande program 2015

September

STRÄCKFÅGELRÄKNING VID VISTA KULLE

19/9 LÖRDAG

Vi räknar de fåglar som passerar Vista kulle.

Samling: Paviljongen vid Vista Kulle, kl. 06.00-12.00

Ansvarig: Björn Merrell 036-35 93 78

VIDABLICK

26/9 LÖRDAG

Sträckskådning vid Vidablick. Se hemsidan för mer information om dagen.

Samling: Vidablick kl. 06.00-11.00

Ansvarig: Håkan Ydregården 076-237 63 91

Oktober

EUROPEAN BIRD-WATCH DAY

3/10 LÖRDAG

Var med och bevaka flyttfågelsträcket vid Vista kulle samt Tranebo. Euro Birdwatch

genomförs alltid första helgen i oktober med olika aktiviteter där både lokalklubbar och regionala föreningar räknar in fåglar som sedan rapporteras till Svalan. Samtidigt uppmanas alla som är ute och fågelskådar att rapportera alla inräknade fågelindivider till Svalan under helgen.

Samling: Paviljongen, Vista kulle kl. 06.30-12.00 och/eller Tranebo 06:30 – 12:00

Ansvarig: Vista Kulle, Leif Thörne Tel 076-803 22 11

Tranebo, Jan Blomqvist Tel 070-645 33 95

ÅDORNA TILL ÖLAND

16 -18/10 FREDAG - SÖNDAG

Ådorna gör en helgutflykt till Öland för att ta del av höststräcket. Vi bor på vandrarhem.

Samling: För info och anmälan kontakta ansvarig.

Ansvarig: Barbro Falk Tel 070-892 78 11

November

SMÅLANDSRALLYT

31/10 – 1/11 LÖRDAG-SÖNDAG

Rallyt har blivit en uppskattad programpunkt under hösten och ett sätt att hålla samman gemenskapen mellan lokalföreningarna i ett stort landskap. Dessutom är det här ett effektivt sätt att rota fram intressanta fågelarter under en tidpunkt på året som tenderar till att bli allt hetare ur raritetsynpunkt. Vi försöker se så många arter som möjligt i klubbens verksamhetsområde. Allt registreras i Svalan. Mer information om tävlingen och löpande uppdatering på hemsidan.

KLUBBMÖTE

24/11 TISDAG

Bildvisning, program kommer senare. Se hemsida för mer information.
Samling: Studieförbundet, Rosenbergsgatan 6, Jönköping, kl. 18:00

December

ÅDORNAS LUSSESKÅDNING

13/12 SÖNDAG

Ådornas traditionella lusseskådning med glögg och pepparkakor.
Samling: ICA Maxi parkeringen kl 08:00
Ansvarig: Inga-Maj Filipsson Tel 070-8397943

ANNANDAGSVANDRING VID LANDSJÖN

26/12 LÖRDAG, ANNANDAG JUL

Klubbens traditionella vandring vid Landsjön.
Samling: Fältstationen Landsjön kl. 10.00
Ansvarig: Magnus Blom Tel 076-119 80 30

